

[Jefsen Christensen.]

sammen som gode Venner og trofaste Naboer, uanset forskellig national Indstilling.

Det Krav fra det tyske Mindretals Side, der nu søges imødekommet, maa saaledes, bortset fra Skolekonsulenten, siges mere at være af nationalpolitisk end af sagligt nødvendig Karakter. Paa den Linie har vi mødt Kravet mange Gange i Aarenes Løb. Der har aldrig været nogen egentlig Modstand fra dansk Side mod at imødekomme det, men det har knebet med at finde den praktiske Form derfor. Man maa jo nemlig huske paa, at Skolespørgsmaalet har mindst to Sider; den fornemste vender indad mod Skolens Liv og Gerning, men Gerningen øves jo, dels for at Landets Børn af Samfundshensyn kan erhverve et Mindstemaal af praktisk Færdighed i Skrivning, Regning og Læsning saavel som et Mindstemaal af Viden om en hel Del andre Ting, dels som en Hjælp for Hjemmene til Børnenes Undervisning og Opdragelse til at blive gode og saa vidt muligt vel oplærte Mennesker. Men da det ikke blot er Forældrene i et Skoledistrikt eller en Kommune, der er Skatteydere, men alle Vælgere, vender hele denne Sag ogsaa ud imod samtlige Skatteydere paa en Maade, der medfører et berettiget Krav om Hensyntagen til disse, naar en Skolekommission med Indflydelse paa Omkostningerne ved Skolens Drift skal vælges. Under Hensyn hertil er Skolekommissionerne hidtil blevet valgt af alle Vælgere i Distriktet, uanset om de har haft skolepligtige Børn eller ej. Skulde der vælges en Skolekommission til den danske og een til den tysksprogede Skole af og blandt de kommunale Vælgere, forudsatte dette to forskellige Valglister, med andre Ord et nationalt Kataster, som ingen af Parterne hidtil har ytret større Lyst til at faa indført. Derfor er en Omlægning af disse Forhold hidtil ikke sket. Men efter at man nu fra tysk Side har erklæret sig villig til at gaa over paa et helt nyt Valgrundlag, nemlig til at begrænse Valgretten til Forældrene alene, dog saaledes at disse frit kan vælge Medlemmer fra hele Kommunen ind i et Skolenævn, der faar saa at sige alle de Beføjelser, som Skolekommissionerne hidtil har haft, i hvert Fald vedrørende Skolens indre Liv saavel som vedrørende Lærerkaldelse, og efter at jeg har faaet Indtryk af, at man fra dansk Side i disse Egne ikke synes at have noget at indvende imod en saadan Omlægning, kan ogsaa jeg og det Parti, jeg tilhører, godkende en saadan Ordning for de Kommuner, inden for hvilke det dobbeltsprogede Skolevæsen

gør sig gældende, naar Skolenævnene suppleres med en Skolekommission som den, der her i Lovforslaget er foreslaaet.

Naar der derimod er Spørgsmaal om at udvide en saadan Ordning til at omfatte hele Landsdelen, stiller jeg mig tvivlende over for, om der er grebet rigtigt ved at gøre dette. Jeg har fra første Færd tilraadet, at man nøjedes med at imødekomme Ønskerne fra det tysksindede Mindretals Side og undlod at røre ved den bestaaende Ordning i det øvrige Omraade, da der efter mit Skøn ingen Ønsker var i Befolkningen om Ændringer heri. Det har da ogsaa vist sig, at der er kommet meget stærke Ønsker til Orde fra Befolkningen i de ublandede danske Omraader og fra Lærernes Side om at beholde den bestaaende Ordning med en Skolekommission i hvert af de tidligere Kommunedistrikter, der har dannet tilvante afgrænsede Omraader gennem lange Tider. Saa vidt jeg har fulgt de offentlig fremsatte Udtalelser, har ingen, der er født i Sønderjylland, hævet sin Røst for Afskaffelsen af de bestaaende Skolekommissioner dernede. Der er nogle Præster, en Grænsegendarm og en Sognefoged, som alle er kommet derned, tilvænnet noget andet i det gamle Land, og som har taget til Orde i Aviserne for en anden Ordning end den bestaaende, men dette viser kun, at det tilvante har en vis Magt over Sindene, større end de fleste selv gør sig klart, og at man skal være varsom med uden tvingende Grunde at eksperimentere med noget, som Befolkningen har vænnet sig til og er godt tilfreds med.

Man vil af Bilagene til Betænkningen fra Folketingsudvalget have set, at Lærere og Skolekommissionsmedlemmer holder stærkt paa den bestaaende Ordning. Møder, afholdt i Toftlund, Tønder og Aabenraa, har givet kraftige Udtryk for de samme Synspunkter, medens Amtsskoleinspektorerne i Aabenraa-Sønderborg og Haderslev Amter gør en modsat Anskuelse gældende, dog tilsyneladende hovedsagelig af administrative Grunde under Hensyntagen til Gennemførelsen af den nye Folkeskolelov af 1937. Tønder Amts Skoledirektion, inden for hvis Omraade det tysksindede Mindretal er til Stede i størst Antal, har paa Forespørgsel udtalt sig for Bibeholdelse af den hidtil bestaaende Ordning i hele Landsdelen med Undtagelse af det før nævnte nationalt blandede Omraade, idet der er henvist til, at Ordningen har virket upaaklageligt.

Men selv om der saaledes har været stærke Meningstilkendegivelser for Bibeholdelse af den gældende Lovordning i